

implinit pretensiile ordinului ministerial. In Paris insa si in departamentul Seinei, congregatiile nu s'au prea grabit a respecta acest ordin. Autoritatile politice au fost deci indrumate, ca impotriva acestor intarziatii sa se foloseasca toata rigoarea legii, sa se evacueze localitatile de calugarii potrivnici, sa se inchida edificiile si sa se puna pe ele sigiliul statului. In multe locuri s'a si intemplat asa si ca acest lucru nu a decurs neted este lesne de inchipuit. Clericali dezvoltati o mare agitatie in favoarea calugarilor si a calugaritelor.

Quartierullatin a fost erit teatrul unor mari demonstratiuni. In palatul „Societés savantes“ reuniunile studentilor catolici au tinut mare meeting de protestare. Studentii satolici au umplut sala si presidentul lor dusmanii republicei. Intr'acestea, afara in fața palatului s'au adunat mii de oameni, intemplantu-se tot mai dese ciocniri intre politie si nationalisti. Studentii socialisti s'au adunat in fața Panteonului si au adus rezolutiune de protestare in contra colegilor lor catolici. Politia, seara a facut o multime de arestari. Ziarele nationalistilor publice manifeste, in care provoaca publicul ca Dumineca dup'ameazi sa ia parte la marea adunare care se va ținea pe Piața Concordiei, de acolo va merge la Eliseu si la ministerul de interne ca sa protesteze in contra inchiderii școlilor.

Misterele recensământului ungar.

Sub titlul aceasta, foaia evreească din Viena „Jüdisches Volksblatt“ in ultimul său număr serie lucruri interesante, care merită cu atât mai mult să fie relevate, cu cât ele purced dintr-un izvor jidovesc. Eata ce scrie foaia evreească:

Statistica este o știință foarte serioasă; cifrele ei inserate ostențiază viața. Ea este pulso-metrul vieții populare. Din aceste fascicule, sămănate cu cifre și rubrici, câte un popor ajuns pe panta decadentei capetă curajul pentru o nouă luptă și pentru o nouă muncă.

„Nu e de mirat așa-dér, că in Ungaria, unde luptele naționale in todeauna au tinut in emotie cercurile conducătoare, ori ce broșură statistică este citită cu in-cordare și cine poate să reproșeze șovinismului infăntat maghiar, dacă lasă să fal-făie in aer „resultatele ultimului recensământ“, ca un fel de drapel câștigat intr'o luptă victorioasă, și dacă Maghiarii față cu multele obiecțiuni politice și de sfera drepturilor omului, ce li-se fac hegemoniei lor

in Ungaria, arată triumfător „resultatele“, cari dovedesc negru pe alb, că Ungurii au dobândit și numericește preponderanța? „Maghiarismul să întinde, ca un torent, din ce in ce mai mult, înghițind insulele mai mari și mai mici naționale.“ Așa bu-ciumă ziarul maghiar șovinist „Budapesti Hirnap“ ultimele triumfuri.

„Să vedem aceste rezultate ale ma-ghiarismului mai de aproape. Recensământul a dat următoarele rezultate:

	La 1880	La 1890	La 1900
Maghiari	6.404.070	7.357.936	8.588.834
Nemaghiari	7.345.533	7.805.052	8.132.740
	13.749.603	15.162.988	16.721.574

cu alte cuvinte: Maghiarii au ajuns in Un-garia (fără provinciile coroanei) o majoritate absolută de 450.000 sufte.

„Să vedem modul cum s'au ză-mislit aceste date statistice, in special in Ungaria, acela va atribui acestor „resultate“ tocmai atâta valoare, căta se poate atribui „alegerilor curate“ ale d-lui Szöll. Inchi-puiți-vă întreaga procedură: Coala cu in-trebările, ce servește spre scopuri statistice, după-ce i-s'au umplut rubricile, este con-trolată foarte riguros de autorități. Dacă vr'o persoană aparținătoare unei naționali-tăți se scrie ca nemaghiar și este in vr'o funcție dependentă, este pus la index, pri-gonit, sdrobot. Se înțelege aceasta nu se face oficial, ci se face dela sine. Omul este pus sub suprăveghiare politică-polițienească, vr'un patriot maghiar de mărime locală pro-fită de ocazie, spre a-și face carieră. Se întemplă, să se critice modul fals al căn-tării imnului maghiar, foile șoviniste se nă-pustesc asupra „afacerii“ și dacă bietul om mai are pe de-asupra nenorocirea de a avea un nume, ce se termină in ică, escu etc. s'a isprăvit cu el. Cine are între asemenea împrejurări curajul a nu se mărturisi la recensământ ca maghiar?

Și dacă un asemenea om mai e și tată de familie, care are mai mulți copii, dintre cari poate vr'unul are să fie campion in lupta pentru drepturile națiunii, căreia aparține: tatăl trebuie să-i inscrie pe toți ca maghiari. Acesta este numai un cas dintr'o sută. Și așa multe sute de mii și-au adus convin-gerea drept jertfă, ear alte sute de mii, cari nici n'au fost întrebați și peste tot nici n'au dreptul liberel dispoziții, au fost trecuți cu maghiari, fără să fie maghiari“.

Ziarul evreec tratează apoi cestiunea intru-cât au contribuit Evreii la sporirea numărului Maghiarilor, o cestiune destul de interesantă, care însă la noi este destul de cunoscută.

Din România.

Ministerul de domenii va pu-blica in curând statistica recoltel de grâu, atât din punctul de vedere al întinderii sémănturilor, a cantității recoltel, cât și din punctul de vedere al calității grăului. La stațiunea agronomică se lucrează la analiza probelor de grâu provenind din noua recoltă de grâu din toată țeara și întârzierea in publicarea acestei interesante statistice se datorește numai faptului că in mare parte din județele Moldovei grăul abia se seceră încă.

Situația Tesaurului 1901—1902.

Buna alcătuire a budgetului pe anul finan-ciar 1901—1902 cum și măsurile înțelepte luate de guvernul liberal pentru aplicarea lui in limitele sumelor prevăzute au dat și dă roadele cele mai frumoase.

Nu numai încasările au atins evalu-ările budgetare, dar la finele lunei lui Maiu 1902, ele dau un excedent de lei 7.444.007.63 față de evaluări.

Incasările efectuate până la 31 maiu 1902 au mers in mod progresiv, afara numai de doi sau 3 articole din budget, care până la aceea dată au dat o mică diferență față de evaluări.

Privite in mod general încasările, ele sunt destul de satisfăcătoare și ne autorisă să prevedem pentru anul financiar 1902—1903 un rezultat și mai strălucit.

Contribuțiunile indirecte au dat până la 31 Maiu 1902 un excedent de lei 6.410.915.51 față de evaluări; Venitul ministerului domeniilor lei 1.368.268.80; venitul ministerului de interne lei 286.398.15; venitul ministerului de externe lei 41.472.82; venitul ministerului cultelor și instrucțiunei publice lei 47.253.81 și veniturile diferite lei 5.171.249.75.

Plățile efectuate până la 31 Maiu 1902 se ridică la suma de lei 211 mili-oane 671, 788.50 și sunt in minus cu lei 10 654.835.16 față de excedentele acordate in anul financiar 1901—1902 și cu lei 14.272 de mii 219: 12 față de încasările efectuate tot până la 31 Maiu 1902.

1902—1903. Astăzi când criza a început să se potolească și când mai toată lumea este plină de speranță față de o recoltă atât de abundantă, mersul încasărilor tesaurului public este și el satisfăcător, și ca urmare firească să se presinte mult mai bine decât anul trecut la aceeași epocă.

Incasările efectuate in lunele Aprilie și Maiu însumează lei 32 de milioane 309.982: 92 și presintă față de încas-

sările anulului 1901—1902 un spor de lei 6.417.525: 76.

Piștile efectuate până la 31 Maiu 1902 sunt de lei 26.587.687: 13 și avem față de încasările arătate mai sus, un excedent de încasări la 31 Maiu 1902 de lei 6.170.742: 17.

Din străinătate.

Regelo Italiei in Rusia. Din Neue Freie Presse: Regele Victor Emanuel a părăsit Rusia, dar atât ziarele italiene cât și cele rusești continuă a publica amănunte asupra petrecerii sale la curtea rusă și asupra declarațiunilor regelui și a ministrului său de externe Prinetti.

Tribuna primește o telegramă din Petersburg in care se spune că după ce regele s'a suit in vagon și se așezase la fereastră, țarul îi strigă: „La revedere in Roma!“ Regele îi răspunde: „Incă odată mulțumiri sincere și la curândă revedere; poporul meu v'ă va saluta cu sentimente de recunoștință.“

Din convorbirea lui Prinetti cu un redactor al lui Nowoje Wremja mai sunt de relevat următoarele: Prinetti a zis textual: „Ceea-ce mai nainte părea imposibil, începe acum să se realizeze. Noi Italianii suntem mulțumiți că s'a făcut apropierea. Primirea cordială și călduroasă făcută regelui ne-a umplut inimile de satisfacțiune.“ Despre apropierea economică între cele două țări, Prinetti s'a exprimat astfel: „E absolut de dorit ca Rusia și Italia să ajungă la o hotărîre radicală, avantajoasă pentru amândouă țările. Dar cheia actualei situațiuni se găsește in mâinile Germaniei și trebuie să se aștepte ce atitudine va lua parlamentul german. Veniți la Roma; acolo vom vorbi pe larg in privința aceasta și asupra multor altor chestiuni“.

Un port rusesc pe Bosfor. Rusia țel dă acum toate silințele să înființeze un port comercial pe Bosfor.

Ziarele rusești s'au plâns adeseori că Rusia nu posedă pe Bosfor un port propriu de comerț, astfel după cum ar cere interesele sale comerciale și presti-giul său.

Ziarul „Swjet“, in numărul său din urmă, întemeiază necesitatea unui port comercial rus pe Bosfor prin următoarele:

„De oare-ce Germania posedă porturi minunate pe țărmii a două mari la Haidar-pașa, nu se poate presupune că nu s'ar găsi acolo un colț unde flota comercială

Orchei. Căi de drum erau să aștepte in fundul grădinei, unde va apărea Petru travestit la 10 oare seara. Aici își vor lua adio cei două soți, ear Petru cu Stoica vor porni nebăgați in seamă cătră Orchei.

După aceste dispozițiuni, Petru sărută încă odată pe Maria, și ieși prin fundul grădinei pentru a studia locurile mai bine. Pașii săi nu făceau nici un șgomot, căci un covor gros de iarbă verde se întindea sub picioarele sale. Numai portița grădinei scârțâi ușor, când se deschise. La acest șgomot o umbră se desfăcu de lângă zidul înalt, care încungiura grădina, și dispăru repede in labirintul de strădișoare. Petru abia întrevăzu acea umbră, și absorbit, cum era, de fericirea lui fără margini, nu se mai gândi la ea ci-și continuă drumul.

Când era să cotească colțul unei strădișoare pentru a trece in strada mai largă, in care se afla locuința sa; o ceată de vre-o 20 de oameni înarmați trecu pe dinaintea lui. Această ceată era condusă de un colos cu fața mascată, ear oamenii înarmați purtau uniforma gardei ungu-rești a lui Aron.

Patru dintre acești gardiști duceau un fel de pat improvisat din scânduri, acoperit cu o manta. Petru era să treacă fără a se uita la acești oameni, cari încă nu-l băgaseră in seamă. Astfel de runde făcea des garda lui Aron, pentru a speria lumea.

Dar unul dintre cei patru, cari duceau pa-tul, se împiedecă de o peatră mare din stradă

— fenomen destul de des pe timpurile acelea. El căzu lungit la pământ, și in căderea sa atrase și pe soțul său din dreapta. Patul se resturnă cu șgomot, mantaua căzu și desveli corpul unui om plin de sânge. Acest om scoase un gemet de durere. Petru, care trecea chiar atunci pe lângă cei patru oameni, tresări și se uita la fața rânitului. Cât de mare fu mânia și durerea sa, când recunoscu palida figură a lui Stroe! Părul lui alb și venerabila lui barbă erau pătate de sânge; ear ochii lui inteligenți erau închiși.

Ca un leu înfuriat, Petru cu o singură miș-care delătură pe oamenii, cari voiau să repare disordinea și se plecă asupra rânitului.

— „Stroe! amicul meu“, strigă el cu o voce sfâșietoare, „Scoală-te, sunt eu, Petru al tău, care te chiamă!“

— „Fet-frumosul! Fet-frumosul!“ strigară de-odată Cobuz și Veveriță.

Conducătorul acestei cete se apropia și zise cu o voce de contrabas, care trăda pe Lambru:

— „In numele legii ești arestat. Eata ordi-nul Măriei-sale.“

— „Nu recunosc nimenui dreptul să mă aresteze“, zise Petru ridicându-se, „eu sunt sudit al Sultanului, și v'ă cer socoteală pentru-că ați ucis pe acest bētrân.“

Lambru făcu un semn și două soldați se apropiară pentru a lega mâinile lui Petru. Acesta observă mișcarea lor și-i lăsă să se apropie; dar când voiră să pună mâna pe dēnsul, îi apucă de piept și îi isbi cu putere unul de altul. Sērmanii

oamenii căzură amețiți la pământ. In rangurile soldaților se auzi un strigăt de admirare.

— „Pitici nermenici!“ strigă Lambru cu necaz și se apropiă singur de Petru. Colosul se mișcă cu atâta repeziciune, încât tinerele nu apu-case să se descurce încă de adversarii săi. Brațele lui Lambru cuprinsă pe dinapoi talia și brațele lui Petru și le strinseră cu putere uriașe, apoi colosul ridică pe tinere și voi să-l trîntească la pământ. Petru își dezvoltă atunci elasticitatea minunatelor sale membre; asemenea anima-lelor din genul pisicilor căzu tot in picioare cu toată puterea și repeziciunea trînteii. Abia atin-seră picioarele sale pământul, și muschii săi de fer se încordară; prin această opintire brațul drept deveni liber și scoase junghiul dela brēu; tot-deodată trupul său elastic se întoarse ca al unui șerpe și fața lui atinse pe a lui Lambru. In același moment și cu repeziciunea fulgerului junghiul lui Petru lovi peptul colosului. Dar oțelul se rupse. Lambru purta pieptar de zale sub îm-brăcămîntea sa.

— „Acum ești al meu, puile!“ rinji acesta. „Haide, copii, puneți mâna pe el!“

Lambru încă nu isprăvise cuvintele acestea, când o poartă din față se deschise fără șgomot și vre-o două spre-zece indivizi mascați năvăliră asupra soldaților.

— „Moarte!“ strigă o voce vibrantă de bariton.

A apărut și se află de vânzare la administrația „Tribuna Poporului“ următoarele opuri:

Din „Biblioteca noastră“		„Poesii“, de Maria Cunțan	
se află următoarele numere :		Cor. ai.	1.50
Nr. 3-4	Versuri și proză, de G. Coșbuc	—56	„Musa Someșană“, doine și cântece populare de Iuliu Butnariu Sălăuțanu . . . . .
„ 5	Fabule alese, de Gr. M. Alexandrescu	—28	„Călătoriile în Rusia“ ale preotului bănățean Mihail Popovici, publicate de N. Iorga . . . . .
„ 7	Intocmai, comedie franceză într'un act, de Zotti Hodoș	—28	„Vatra părăsită“, de Ioan Slavici . . . . .
„ 8-9	„Istoria Țiganilor“, de Octav E. Lecca	—56	„Istoria literaturii române“ în secolul al VI-lea. Vol. I. și II., de N. Iorga . . . . .
„ 10	„Convorbiri pedagogice“ de E. Hodoș	—28	„Mic Catechism“, de Silvestru M. Andreievici . . . . .
„ 11-12	„Cântece bănețene“, de E. Hodoș	—56	„Monografia“ comunei bis. gr. ort. rom. a sântei adorm. din cetatea Brașovului, de Bartolomeiu Baiulescu . . . . .
„ 13	„Cântece cătănești“, de E. Hodoș	—28	„Drepturile și datorile învățătorilor (învățătoarelor) români. Pentru învățătorii și învățătoarele române dela școlile populare, elementare, superioare și civile; pentru elevii și elevele dela preparanții și dela cursurile pentru asile de copii; pentru senata școlară (școala școlară, școlii) confesionale; pentru preoți, direcțiunile școlare, autorități bisericicești, susținători de școli; pentru inspectorate confesionale diecesane și pentru antistul comunale. Pe temeiul legilor, regulamentelor, ordinațiilor, instrucțiilor, hotărârilor și deciziunilor principiare. Scrisă și compusă de Dr. Mihail Szabó, inspector regesc al comitatului Torontal. Tradusă de Eugen Zasio, profesor . . . . .
„ 18-22	Zotti Hodoș, „Poftă bună!“ Carte de bucate. Partea I.	1.40	„Amicul Poporului“, îndreptar în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român, de Titu Vuiculescu, pretor . . . . .
„ 32-33	Zotti Hodoș, „Poftă bună!“ Carte de bucate. Partea II.	—56	„Clupe de repaus“ de Sorcovă. Un drăgălaș volum de schițe și foițe . . . . .
„ 14	„Copiii de găsit“, snoave, legende, de G. Crăciunescu	—28	„Potpourri“. Practica cetățului. — Ortografia noastră. — Despre numeri. — Bufanii și frățuții. — Sărutul. — Chestiuni culturale, de Gheorghe Jianu . . . . .
„ 15-17	„Numiri de localități“ cu mai multe ilustrațiuni, de Iosif Bălan	—84	Din „Liturgia bisericii ortodoxe române“ pentru școlile medii și populare . . . . .
Alte scrieri diverse.			„Din vremuri apuse“, de Iudita Secula n. Truța . . . . .
„Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a a școlilor populare, de Damaschin Medre, învățator; aprobată de Ven. Consistor, ilustrată cu cărți geografice	—70	„Polleleu“ cu pripelele și psalmii cei aleși ce se cântă la sărbătorile mari ce au Polleleu. Extras din cărțile bisericicești prelucrat pe seama cântăreților de strană prin Antoniu Minișan, inv. în Sân-Miclăușul-Mare	—30
„Lupta pentru drept“, de Dr. Rudolf Ihering, traducere de T. V. Păcățeanu	2.—	„Tabelele și Măsurile.“ Manual ajutor la învățarea de Antoniu Minișan, învățator în Sân-Miclăușul-Mare. Ediția III-a	—10
„Judecătorile ou jurați“, de Teodor V. Păcățeanu	—80	„Almanahul“ societății „Petru Maior“ Buda-pesta 1901, cu conținut bogat și ilustrat. Format 8° cu 144 pagini. Plus 35 bani porto	4.—
„Libertatea“, de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu	2.—	„Școlarul declamator“, versuri scrise și alese pentru școlari și tineri, cari delamează la examene, zile onomastice, la concerte etc. de Nicu Stejărel	—50
„Principiile politice“, după Dr. T. de Holtzendorf, de T. V. Păcățeanu	4.—	„Stropi de rouă“, poesii, de Elena din Ardeal	1.—
„Caractere morale“, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov	2.50		
„Războiul pentru neatarnare“, de G. Coșbuc	1.—		
„Povestea unei coroane de oțel“ de George Coșbuc	1.—		
„Vierțul“, de Petru Vancu	1.—		
„Teoria Dramei“, de Dr. Iosif Blaga	3.60		
„Juvenilia“, de Sextil Pușcariu	1.60		
„Pribeag“, de Ioan Iosif Șeopul	1.50		
Instrucțiuni populare despre „Datorițele și Drepturile purtătorului de dare“, edate de Wilhelm Niemandz	1.20		
„Ioan Botezătorul“, tragedie în 5 acte și un preluđu, tradusă de Il. Chendi și C. Sandu, după Hermann Sudermann	2.—		
Henric Ibsen „Zina Invierii“, Epilog dramatic în 8 acte, traducere de Il. Chendi și C. Sandu	1.—		
„Zece ani de mișcare“ literară în Transilvania 1890—1900 de Ilariu Chendi	1.—		

La comanda să se mai adaugă de fiecare op 10 fleri spese postale.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabațul cuvenit.

Institutul de credit pe pământuri în Sibiu.

(NAGYSZEBENI FÖLDHITELINTÉZET.)

Pe lângă condițiunile cele mai avantajoase dăm împrumuturi ipotecare

cu amortisare pe 30 1/2, 38 și 40 1/2 ani în rate de jumătate de an, în cari se cuprinde plățirea atât a cametei, cât și a capitalului.

Împrumuturile se plătesc cu bani gata în valoarea nominală a scrisurilor ipotecare.

Arangarea împrumuturilor o efectuește incredințatul nostru

Szücs F. Vilmos în Arad

care poate da totodată toate deslușirile.

Institutul de credit pe pământuri în Sibiu.

(Nagyszebeni Földhitelintézet.)

Provocându-mă la anunțul de sus, rog onor. public doritor de împrumuturi ipotecare, ca și pân'acum și de-acum să se adreseze cu încredere la mine cu afacerile sale; principiul meu a fost și rămâne același, ca să prestez publicului în totdeauna un serviciu solid.

Spesele de întabulare la dorință le anticipez; onorariul meu urmează ulterior.

Cu simă:

Szücs F. Vilmos

institut de credit pe imobile și pământuri

în Arad, Piața Boros Béni nr. 22 (Casa Spielmann)

(Etagiul I.)

784 —12

Intreprindere grandioasă în Arad.

Marea

prăvălie a lui

Porter

Vilmos

în Arad, pe piața Libertății

care prin extensiunea și mărimea sa în provincă este prima în țeara întreagă. În deosebită atențiune recomandăm cetitorilor nostri

articole de vară, de voiaj și de băi.

Prăvălia e împărțită în următoarele secțiuni:

1. Secțiunea mărfurilor pentru bărbați.
2. „ „ „ „ femei.
3. Articole pentru menaj și pentru decorarea locuințelor.

4. Cadouri ocazionale și articole de suveniruri din Arad.

5. Jucării pentru copii.

La o cumpărare în sumă de 10 coroane se acordă cumpărătorului o fotografie a sa grătit, având de solvit numai pentru rama hârtiei 3 coroane.